

Openingspeech Vlaams ACV-Congres 2026 'Wat werkt voor jou?'

Ann Vermorgen, voorzitter van het ACV

Beste vriendinnen en vrienden,

Jullie zijn hier goed geraakt in de stille Kempen? Voor sommigen zal het een hele rit geweest zijn. Voor anderen is het eindelijk eens wat dichterbij huis.

Maar iedereen die hier vandaag zit, heeft al een hele weg afgelegd.

Jullie beklimmen samen de berg, om in de beeldvorming van het congres te blijven. Veel bergen liggen er niet hier in Mol aan het Zilvermeer.

Maar we bewegen. We stretchen ons in de denkoefeningen, trainen onze discussies, zetten stappen voorwaarts.

Dus dank aan alle stappers, alle klimmers. Aan iedereen die vooruit wil.

Aan iedereen die de weg zoekt, die zorgt voor medewandelaars, die kijkt of niemand achterblijft en al eens de rugzak van een ander overneemt.

Die onderweg een koekske of energiebar bovenhaalt en deelt en samen geniet van het uitzicht.

Aan elke Pauline Alpine en John Musketon van dienst hier: bedankt voor jullie inzet! Voor jullie staat een fiere voorzitter.

Meer dan een jaar geleden, in maart 2025, kozen jullie het congressthema. Heel wat voorbereidend werk bereikt straks zijn orgelpunt als jullie vannamiddag de discussie aangaan rond de krachtlijnen en de stellingen. Dat alles onder de noemer "**Wat werkt voor jou?**"

Centrale focus zijn de **werkdruk en productiviteit, duurzame loopbanen en de werk-privébalans.**

Die raken aan het werklevens van elk van ons, onze collega's, onze vrienden, onze familie en onze kinderen. En er zijn veel uitdagingen.

Maar we zijn het ACV – we zijn de vakbond van de voorstellen en van de oplossingen.

In februari 2024 lanceerde de Vlaamse Regering de 'Vlaamse Versnelling', een soort receptenboek met voorstellen om de productiviteit vooruit te stuwten. De ingrediënten variëren van nieuwe technologieën, over het verminderen van regels voor bedrijven tot flexibeler en langer werken.

Helaas is men nogal **selectief in het receptenboek** en kiest men er nu **federaal** de maatregelen uit die net onze productiviteit onder druk gaan zetten. Denk aan nachtwerk, de flexibilisering van de arbeidsmarkt met meer korte contracten. Onze federale regering beseft niet dat productiviteit ten koste van werknemers geen duurzaam verhaal is, het is roofobouw op ons sociaal systeem. De kost van al deze werkdruk remt net de productiviteit.

Tegelijk doet men wel aan framing: langdurig zieken zijn profiteurs en fraudeurs, de mutualiteiten die hen helpen en begeleiden worden aangevallen. De regering en ook de werkgevers gaan voorbij aan de kern van de zaak: preventie, hoe vermijden dat werken ziekmakend is...

In Vlaanderen kunnen jullie een belangrijke rol spelen op vlak van preventie en werkbaar werk. Zodat onze regio kan schakelen maar zonder dat de versnellingsbak ontploft. Schakelen doe je best in stappen. Veiligheid is belangrijker dan snelheid – dat geldt niet alleen in de bergen! En laten we ook het belang van duurzaamheid niet vergeten.

Met **duurzame loopbanen** kijken we naar opleiding. Die moet in de eerste plaats werknemers sterker maken en kansen vergroten. Het gevaar is reëel dat het aanbod steeds meer wordt beperkt tot knelpuntopleidingen. Terwijl opleiding het belangrijkste kanaal is naar werk, worden loopbaancheques, Vlaams opleidingsverlof, individueel opleidingsrecht ... steeds verder afgebouwd. En dat terwijl drempels zoals tijd en geld hoog blijven. Bovendien denken veel mensen dat ze geen nood hebben aan opleiding. Vooral kwetsbare groepen – kortgeschoolden, 55-plussers, niet-actieven – lopen hierdoor extra risico.

Overheid, werkgevers, werknemers én sectoren dragen een gedeelde verantwoordelijkheid. Iedereen moet betere toegang krijgen tot meer en betere ontwikkelingskansen.

Investeren in mensen is immers de sleutel om economische veranderingen ook sociaal duurzaam te maken.

Over “mensen” gesproken. In de derde werf komt de **balans tussen werk en privéleven** aan bod: minder of anders werken; meer steun bij zorg- en huishoudelijke taken; en minder tijd verliezen aan woon-werkverkeer.

Ook daar heeft Vlaanderen hefboomen in handen.

Zo zijn er de Vlaamse aanmoedigingspremies en het Vlaams zorgkrediet voor werknemers uit de openbare sector die het mogelijk maken om tijdelijk minder te werken.

In andere beleidsdomeinen zien we dat juist het omgekeerde gebeurt: minder dan voltijds werken wordt ontmoedigd, bijvoorbeeld door mensen uit te sluiten van kinderopvang of het Vlaams opleidingsverlof. **Federaal** zien we ook dat wie zorg opneemt gestraft wordt in het pensioen bijvoorbeeld. En vooral vrouwen worden zwaar getroffen. De stemming over de pensioenhervorming werd al enkele keren uitgesteld, ook nog na onze laatste manifestatie. Er werd nog advies gevraagd aan de Raad van State. Laat ons hopen dat men op basis van alle adviezen vooralsnog tot voortschrijdend inzicht komt. Zo niet zullen we genoodzaakt zijn tot verdere juridische stappen.

Tot slot is er nog het **woon-werkverkeer als belangrijke randvoorwaarde**.

Ook daar hebben we een positieve rol te spelen, zowel voor als achter de schermen.

Vriendinnen, vrienden. Er wacht ons een berg werk.

Maar we hebben ook een berg goeie voorstellen en ideeën. Die we hier de komende dagen bekijken, bepleiten, prioriteren.

Omdat we onze rol spelen. Niet alleen in de ondernemingen, niet alleen Vlaams, maar ook federaal en internationaal.

Onze samenleving is in volle verandering. Het is de vraag in wiens belang die evolutie mag gebeuren.

Of we nu spreken over AI, energie, koopkracht, industrie, infrastructuur, pensioenen, publieke diensten en extreemrechts.

Of we het nu hebben over betaalbaar wonen, waardig werk, toegang tot zorg, publieke infrastructuur, bescherming en de zekerheid dat verandering niet uitsluitend in het voordeel van kapitaal wordt georganiseerd.

Wij mensen, wij werknemers moeten daar greep op hebben.

Met medezeggenschap, met regulering, investeringen, sociale dialoog en publieke sturing.

We moeten vermijden dat technologische en economische verandering uitsluitend door markten, aandeelhouders of Big Tech wordt gestuurd.

De vakbond moet het systeem mee vormen, en zoals altijd en opnieuw bestaanszekerheid op nummer één zetten en organiseren.

En zo doen wat de politiek al even niet meer klaarkrijgt: **echt een verschil maken voor de kleine inkomens en de mensen die sociaal onbeschermd of kwetsbaar zijn in de samenleving.**

Net zoals we deden met ons voorstel voor de centenindex. Gedragen door vakbonden én werkgeversorganisaties. Beter voor werknemers zowel in de privé-sector als openbare sector, gepensioneerden en mensen die van een uitkering moeten rondkomen.

Met behoud van het sociaal energietarief, zo belangrijk voor de laagste inkomens.

Maar de regering De Wever kiest er bewust voor om het sociaal overleg te negeren. Indien gedragen akkoorden onder sociale partners geen solide basis meer kunnen zijn om de sociale verhoudingen in dit land vorm te geven, kiest men voor sociale chaos, en dat zowel in de private als in de openbare sector. Inmiddels werd de stemming vorige week uitgesteld (tot vandaag) zoals jullie weten.

Vrienden, vriendinnen, ik ben bezorgd over het sociaal overleg (zowel federaal als in Vlaanderen of de regio's) en over het respect voor de sociale partners.

Onze vakbond is de grootste sociale middenveldorganisatie, en een luis in de pels van de primaten van de politiek. Dat jeukt en wrijft en doet soms pijn. Dus probeert men die lastigaards van zich af te slaan.

Door ons te negeren en ons werk te minimaliseren.

Maar we laten ons niet muilkorven en we laten ons niet verdelen.

Meer dan ooit is het belangrijk zij aan zij te staan, elke dag, op de werkvloer en daarbuiten.

Werk is niet enkel economie. Het is ook fiscale capaciteit, sociale zekerheid, regionale stabiliteit, collectieve onderhandelingsmacht en nationale autonomie in een Europa dat streeft naar meer eenheid.

Als we pleiten voor investeringen, infrastructuur en industriepolitiek, verdedigen we niet alleen jobs maar bij uitbreiding het model waarop onze welvaart en ons land gebouwd is.

Vakbondswerk is niet alleen sectorale belangenbehartiging maar ook maatschappelijk leiderschap. We verdedigen niet alleen werknemers, maar organiseren vertrouwen, stabiliteit en rechtvaardigheid.

Mensen verdedigen democratie pas wanneer ze ervaren dat die democratie ook hun leven beschermt.

Momenteel is er een grote verlieservaring voor veel mensen onder het beleid van de regering De Wever.

Als ACV stellen wij daar een ander verhaal tegenover.

Dat van sociale rechtvaardigheid en van bescherming.

Van koopkracht, goede inkomens, werkbaar werk en eerlijke fiscaliteit. Van AI ten dienste van mensen in plaats van ten koste van mensen.

Van zorg dragen voor elkaar, voor onze gezondheid, onze omgeving, ons klimaat en ons werk.

Werknemers moeten structureel meebepalen hoe transities verlopen. **Onze strijd voor bescherming is ook een strijd tegen onzekerheid, vernedering en verlies van perspectief.**

De kracht zit in **voor iets te zijn** en zo het gras weg te rijden voor de voeten **van wie vooral tegen zijn.**

Wij zijn voor een overheid en werk dat nabij, menselijk, strategisch en beschermend is. Samenlevingen zonder collectieve bescherming worden instabiel.

Een democratie zonder bestaanszekerheid wordt fragiel.

De vakbond staat op om opnieuw zekerheid te organiseren waar de politiek tekortschiet. **Samen, met en voor de mensen. Want alleen door collectieve kracht verandert er écht iets.**

Aan elke Pauline Alpine en John Musketon hier in de zaal: de col, die klim, die pakken wij collectief aan.

Wij zijn georganiseerde democratische tegenmacht.

Wij zijn het zout dat bergen doet splijten.

Morgenochtend vroeg vertrek ik naar Zwitserland. Niet om de Matterhorn op te gaan, u weet wel, de berg die op de Tobleroneverpakking prijkt.

(Dat zou mijn ontstoken heup trouwens niet toelaten.)

Maar om samen met onze delegatie op de IAO-conferentie in Genève de geest van wat hier besproken, gesteund, gedragen wordt ook internationaal te bepleiten, te verdedigen, te onderhandelen, af te dwingen en te laten toepassen.

De strijd voor betere werknemers-, vrouwen- en mensenrechten.

De strijd voor veiligheid en gezondheid op het werk, ook voor de platformwerkers.

De strijd voor waardig werk en sociale bescherming.

De strijd voor respect voor sociale dialoog, collectieve onderhandelingen en het stakingsrecht.

Jullie merken, alles staat in verbinding met elkaar. Solidariteit wereldwijd.

Ik wens jullie bergen werkplezier en bergen energie om die geest, die positieve verandering te bepleiten en uit te dragen, vandaag en morgen, en voor de tijd die komt. Samen kunnen we bergen verzetten.

Bij voorbaat bedankt en proficiat aan iedereen voor de puike voorbereidingen die zullen resulteren in een schitterend congres.

En nu vooral, een goed Congres, aan Stijn en het volledige congresteam voor en achter de schermen, en aan jullie allemaal als gemotiveerde deelnemers. Laat ons samen de bergen in trekken!

Ik dank u.